

disse forsøk har paavist torvstrøets fortrin paa grund av dets store evne til at fastholde det letopløselige kvælstof. Saaledes regner man, at nettofortjenesten pr. dyr og aar ved at bruke torvstrø istedenfor halm blir omkring 12 kr. Ogsaa i det tilfælde, at den halm, som ellers skulde brukes til strø, ikke kan avsættes paa stedet og saaledes har liten værdi, skulde fortjenesten ved at bruke torvstrø bli omkring 6 kr. pr. dyr. Herav fremgaar hvilken stor nationaløkonomisk vinding det vilde være, om der blev anvendt torvstrø i større utstrækning end nu er tilfældet.

Under saadanne omstændigheter synes det paakrævet, at der tages forholdsregler for at tilveiebringe billigere transport for torvstrø. De nuværende gjennomsnittlige transportlængder for torvstrø solgt indenlands anslaaes til omkring 100 km. og ved eksport av torvstrø fra de paa hvitosemyrer rikeste dele av landet til eksporthavn til omkring 150—200 km.

For brændtorvens vedkommende foresloges en erstatning av 40 % av de gjældende fragtsatser, og blev der som grund for andragendet bl. a. fremholdt, at de nuværende fragtsatser er i stor utstrækning til hinder for brændtorvens anvendelse, og der paapektes, hvilken stor betydning det vilde være for landet, om brændtorven fik en mer almindelig anvendelse. Herved vilde ikke alene Sveriges store kulimport reduceres, men skogene vilde meget mer end nu er tilfældet spares for at bli brukt som brændsel. Samtidig uttaltes ønskeligheten av, at svensk brændtorv saa meget som mulig blir anvendt ved offentlige institutioner, indretninger og anstalter rundt om i landet.

SVERIGES TORVSTRØINDUSTRI 1909

UTDRAG AV TORFTJÄNSTEMÄNNENS VERKSAMHET UNDER ÅR 1909
AV SVERIGES FÖRSTE TORVINGENIÖR E. WALLGREN.

I SLUTNINGEN av aaret 1908 var der ved torvstrøfabrikkene endnu temmelig store lagre av ganske godt tørket torvstrø. Torvstrøfabrikanterne indskrænket derfor strøtorvstikningen for det følgende aars behov, tildels ogsaa av frygt for at de trykkende konjunkturer paa torvstrømarkedet skulde fortsætte. Veirforholdene var i det hele tat meget ugunstige i 1909, hvorved en stor del av den fra foregaaende høst stukne torv slet ikke kunde bli tør, og kun en mindre del blev indbjerget. Balleproduktionen reduceres derfor, og man benyttet for en stor del den fra det foregaaende aar lagrede torv. Ved aarets utgang fandtes der saaledes ved 103 fabrikker over 1 million m.³ tørket torv paa lager foruten pressede baller og ubjerget strøtorv.

Den ved fabrikkenes anlæg for forrentning og amortisation beregnede og nødvendige aarlige produktionsmængde maatte ogsaa i 1909 som regel reduceres betydelig. Efterspørslen paa torvstrø var dog ganske livlig, men fabrikanterne underbød hverandre for at skaffe midler ikke alene til løpende driftsutgifter, men ogsaa til vekselindfrielse, renter og amortisation, saa at en salgspris av 60—70 øre pr. balle ikke var nogen sjeldenhed i det første halvår. Sammenslutningen av torvstrøfabrikanter inden enkelte distrikter viste sig ikke effektiv, og det svenske torvsalgsselskab blev i aarets løp opløst. Nogen torvstrøfabrikker gik konkurs.

I aarets sidste halvdel blev der bedre tider for torvstrøfabrikanterne, særlig i den sydligste del av landet. Dette foraarsagedes vistnok for en stor del ved, at arbeiderne streikede ved Sveriges største andelstrøstrøfabrik i Skåne, hvis aktieeiere da maatte kjøpe store behov av torvstrø — 140 000 baller — fra salgfabrikker. Da disse fabrikker derved blev utsolgt, kunde andre fabrikker forhøje sine priser, som utpaa høsten steg ganske betydelig i det sydligste Sverige, mens fabrikkene i Svealand og nærmeste sydlige distrikter vedblev at holde lave priser. Gjennemsnitlig var salgsprisen i 1909 omkring 90 øre pr. balle ved fabrik i Kronobergs, Jönköpings, Skaraborgs, Östergötlands, Örebro og Västmanlands län.

ANVENDELSEN AV TORVSTRØ VED OFFENTLIGE INSTITUTIONER I SVERIGE

UTDRAG AV »TORFTJÄNSTEMÄNNENS VERKSAMHET UNDER ÅR 1909«.
AV SVERIGES FÖRSTE TORVINGENIÖR E. WALLGREN.

»KOMMERSKOLLEGIUM« OG »LANDTBRUKSSTYRELSEN« har henstillet til regjeringen at fremsætte kgl. proposition til riksdagen om til torvindstriens fremme at vedtage bestemmelser om, at der saa meget som mulig anvendes svensk torvstrø ved offentlige institutioner, indretninger og anstalter rundt om i landet. Torvstrø og torvmuld foreslaaes altid anvendt ved avtrædelsesrum og toiletter ved statens jernbaner, kaserner, undervisningsanstalter, fængsler og andre offentlige indretninger samt i kreaturvogner paa statsbanerne og saavidt mulig ved militærstalter. Samtidig bør skoleraadenes opmerksomhet henledes paa fordelene ved at bruke torvmuld ved alle folke- og smaaskoler.
